

Franc Goričan (1. 12. 1869–3. 4. 1951), kmetijski strokovnjak ter promotor sadjarstva pri nas

Skupaj z Martinom Humekom in Jožefom Lešnikom tvori Franc Goričan trojko naših sočasno delujočih sadjarskih strokovnjakov. Svoj velik in pomemben doprinos v razvoju te panoge, Humek in Goričan pri nas ter Lešnik v tujini, so vsi trije zaznamovali v obdobju prve polovice dvajsetega stoletja.

Franc Goričan se je kot prvorojenec rodil 1. decembra leta 1869 v Višnji vasi pri Vojniku, očetu Antonu ter materi Katarini, rojeni Novak. V bližnji Novi Cerkvi je obiskoval ljudsko šolo in nato gimnazijo. V petem razredu gimnazije je šolanje začasno opustil ter se vrnil domov, kjer je z delom pomagal na kmetiji. Na priporočilo barona Manteuffla se je jeseni 1893 vpisal v prvi letnik dveletne srednje sadjarsko-vinarske šole v kraju San Michele na južnem Tirolskem. Med počitnicami ter po diplomi je Goričan potoval po Italiji in Franciji, spoznaval tamkajšnje napredno sadjarstvo in vinogradništvo, delal po tovarnah in v kmetijstvu ter obiskoval višjo vinarsko šolo v Montpellieru v Franciji. V tujini se je Goričan dobro naučil več tujih jezikov, si nabral veliko teoretičnih in praktičnih znanj ter se tako usposobljen vrnil v domovino.

Prvo službo je Goričan nastopil v Gradcu, leta 1896. Sprejel je pogodbeno službo za obnovo po trtni uši (*Phylloxera vastatrix*) uničenih vinogradov. Službovanje ga je naslednje leto peljalo na Ptuj, kjer je postal upravnik deželne trsnice in drevesnice ter upravnik državnih vzornih vinogradov v Halozah. Hkrati je tudi predaval na ptujski trsničarski in viničarski šoli. Leta 1911 je nastopil službo v Slovenskih Konjicah ter nato v Celju, kjer je deloval do svoje upokojitve. Njegove takratne aktivnosti so bile raznolike, večinoma pa vezane na sadjarsko panogo. Tako je bil potovalni učitelj, okrajni kmetijski referent, višji sadjarski nadzornik ter kmetijski svetnik. V tem času je, običajno s kolesom in nahrbtnikom, prepotoval podeželje južne Štajerske, še posebno je obiskoval vasi in kmetije v sadnih in trsnih okoliših ptujskega in celjskega okraja. Na terenu je ostajal po ves teden, učil, svetoval in predaval na strokovnih tečajih predvsem preprostim ljudem, pri katerih je užival veliko spoštovanje in ugled. Slovel je kot odličen predavatelj, ki je znal nazorno in iz svojih izkušenj prikazati nove naprednejše načine pridelovanja sadja in vina.

Goričan je bil leta 1921 med soustanovitelji Sadjarskega društva za Slovenijo, v katerem je opravljal razne funkcije. Bogata je tudi njegova strokovna bibliografija. Svoje znanje in izkušnje je podajal preko člankov v takratnih revijah oz. listih kot so bili Slovenski gospodar, Kmetovalec, Slovenski sadjar ter Sadjar in vrtnar. Vseskozi si je prizadeval za napredek kmetijstva, sadjarstva in vinogradništva, razvoj vasi ter izboljšanje položaja podeželskega človeka.

Franc Goričan je umrl 3. aprila 1951 na svojem domu v Višnji vasi.

Boštjan Godec

Vsebina je bila povzeta iz knjižice *Franc Goričan (1. 12. 1859–3. 4. 1951)*, avtor S. Maček, 2019.